

GNÍOMHAIRE RÍOMHCHOMHDAITHE REACTÚIL

BILEOG FAISNÉISE UIMH. 15 / Aibreán 2019

RÉAMHRÁ

Faoi alt 35 den Acht na gCuideachtaí 2014, is féidir le cuideachta duine a cheapadh mar ghníomhaire ríomhchomhdaithe reachtúil (GRR). Léirítear sa bhileog seo:

1. Conas is féidir le duine bheith ina GRR
2. Conas is féidir le cuideachta GRR a cheapadh
3. Dualgais an GRR
4. Freagrachtaí na cuideachta i leith an GRR
5. Conas a dhéantar doiciméid ríomhchomhdaithe a fhíordheimhniú

Is féidir tuairisceán bliantúil a chomhdú ar líne anois, ag úsáid ceann de na pacáistí bogearraí le doiciméid a chomhdú nó trí www.core.ie.

Tá an téacs ábhartha reachtaíochta le fáil in Aguisín 1.

1. CONAS IS FÉIDIR LE DUINE BHEITH INA GRR

Chun bheith i do GRR, ní mór iarratas a dhéanamh chuig an CRO, ag úsáid Foirme J1(a), le gníomhú mar GRR. Iarratas ar dheimhniú digiteach is ea an J1(a) ina ainmnítear duine éigin nó daoine ábhartha in eagraíocht an ghníomhaire a gheobhaidh aitheantas agus uimhir aitheantais phearsanta CRO le fíorú doiciméad a dheimhniú. Ní mór ainm agus aitheantas CRO an duine/na ndaoine seo a léiriú ar an bhfoirm.

2. CONAS IS FÉIDIR LE CUIDEACHTA GRR A CHEAPADH

Forálann alt 35 den Acht 2014 “gur féidir le cuideachta údarás a thabhairt do dhuine (ar a dtabharfar agus dá ngairtear “gníomhaire ríomhchomhdaithe” san Acht seo) chun na gníomhartha seo a leanas a dhéanamh ar a son”

(a) doiciméid a ríomhshíniú ar gá iad a sheachadadh do Chláraitheoir na gCuideachtaí, agus

(b) na doiciméid sin a sheachadadh do Chláraitheoir na gCuideachtaí, trí mheáin leictreonacha, agus iad sínithe.

Agus údarás tugtha aici don GRR, ní mór don chuideachta Foirm B77 a chomhdú leis an gCláraitheoir ag cur in iúl dó/dí go bhfuil údarás faighte ag an nGRR. Ní mór ainm agus uimhir na cuideachta agus sonraí an ghníomhaire, lena n-áirítear a (h)aitheantas CRO, a chur síos ar an bhfoirm. Faightear aitheantas CRO nuair a dhéantar iarratas chuici le gníomhú mar GRR.

Nuair a bhíonn gnólacht (comhpháirtíocht) á cheapadh mar ghníomhaire ríomhchomhdaithe cuideachta, is féidir príomhoifig an gnólachta a shonrú seachas ainmneacha na gcomhpháirtithe ar fad. Agus ainm gnólachta á úsáid, léiríonn sé seo go gceaptar daoine áirithe mar GRR na cuideachta, daoine a bheidh ina gcomhpháirtithe ar an gnólacht sin ó am go ham le linn an cheapacháin.

Ní féidir le cuideachta ach GRR amháin a cheapadh le gníomhú ar a son, amhail ar dháta áirithe ar bith. Ní féidir breis is GRR amháin a cheapadh, agus údarás acu go léir, chun críocha chomhdaithe na CRO. Má theastaíonn ó chuideachta GRR nua a cheapadh in ionad sean-GRR, is féidir léi a chur in iúl don CRO go n-aisghairmítear údarás an GRR sin sula gcuirtear an ceapachán nua in iúl di. (féach 4 thíos i dtaobh aisghairme)

3. DUALGAIS AN GRR

Doiciméad a bhíonn ríomhshínithe agus seachadta ag GRR thar ceann na cuideachta, glacfar leis de réir dlí mar doiciméad a bhíonn déanta ag an gcuideachta:

- (a) nuair a bhíonn údarú cuideachta i bhfeidhm;
- (b) nuair a bhíonn an t-údarú sin curtha in iúl don CRO (féach thíos);
- (c) nuair a shínítear agus nuair a sheachadtar an doiciméad agus dualgais chláraitheoir na gcuideachtaí á chomhlíonadh, dualgais dá dtagraítear san Acht um Thráchtáil Leictreonach 2000

(féach 5. thíos).

Beidh an cuideachta agus an GRR freagrach as rialú na ndoiciméad a bhainistiú. Forálann alt 35(7) den Acht 2014 nach gcuirfear cosc ar GRR bheith ina (h)jiniúchóir cuideachta.

4. FREAGRACHTAÍ NA CUIDEACHTA I LEITH AN GRR

Leasaíodh alt 876 den Acht 2014 agus forálann sé anois go mbeidh duine ciontach i gcion nuair a thugann sé/sí faisnéis atá bréagach go feasach nó go toiliúil, do ghníomhaire ríomhchomhdaithe, faisnéis a tharchuirtear ina dhiaidh sin i dtuaisceán a chuirtear isteach thar ceann an duine.

Is féidir le cuideachta údarú GRR a aisghairm agus ní mór é seo a chur in iúl don CRO ag úsáid Foirme B77. Beidh údarú ag an nGRR gníomhú thar ceann na cuideachta go dtí go gcuirtear an t-athrú seo in iúl don CRO ag úsáid Foirme B77.

Más sárú conartha a bhíonn i gceist, nó nuair a bhaineann dliteanas leis an athrú, ní chuireann sé seo isteach ar bhailíocht na haisghairme.

5. CONAS A DHÉANTAR DOICIMÉID RÍOMHCHOMHDAITHE A FHÍORDHEIMHNIÚ

Doiciméid:

- a sholáthraíonn GRR a bhfuil údarás cuideachta faighte aige/aici, agus
- a sholáthraíonn aitheantas agus uimhir aitheantais phearsanta de chuid sínitheoirí deimhnithe an GRR,

bíonn na doiciméid seo sínithe ag an nGRR sin de réir Achtanna na gCuideachtaí agus an Achta um Thráchtáil Leictreonach 2000.

Tá sé tábhachtach a thabhairt faoi deara, más cuideachta í an GRR, go bhfuil an GRR freagrach fós as an doiciméad a chomhdú.

AGUISÍN 1

35. (1) Is féidir le cuideachta údarás a thabhairt do dhuine (ar a dtabharfar agus dá ngairtear “gníomhaire ríomhchomhdaithe” san Acht seo) chun na gníomhartha seo a leanas a dhéanamh ar a son.

(2) Is iad na gníomhartha sin ná —

(a) doiciméid a ríomhshíniú ar gá iad a sheachadadh nó a thugtar údarás le hiad a sheachadadh do chláráitheoir na gcuideachtaí, faoi na hAcht na gCuideachtaí sin nó faoi achtachán ar bith eile, agus
(b) na doiciméid sin a sheachadadh do Chláráitheoir na gCuideachtaí, trí mheáin leictreonacha, agus iad sínithe.

(3) Beidh feidhm ag údarú gnólachta (nach comhlacht corpraithe é) faoi ainm an ghnólachta chun na gníomhartha thuasluaite a dhéanamh thar ceann cuideachta chun na daoine seo a leanas a údarú chun na gníomhartha sin a dhéanamh thar ceann na cuideachta, eadhon na daoine sin a bheidh ó am go ham le rith ré an údaraithe ina gcomhpháirtithe sa ghnólacht sin mar a bheidh sé comhdhéanta ó am go ham.

(4) Nuair a chomhlíontar na coinníollacha seo a leanas, glacfar de réir dlí le gníomh ar nós na ngníomhartha thuasluaite mar ghníomh bailí, gníomh a bhíonn déanta ag gníomhaire de bhun údaraithe cuideachta faoin alt seo atá i bhfeidhm (agus má chloítear le ceanglais Achtanna na gCuideachtaí nó achtachán eile a bhíonn i gceist i leith an ghnímh sin a dhéanamh (m.sh an tréimhse inár gá an gníomh a dhéanamh)).

(5) Is iad na coinníollacha a luaitear i bhfo-alt (4) ná —

(a) sula ndéanann an gníomhaire ríomhchomhdaithe gníomh ar bith dá dtagraítear i bhfo-alt (2) don chéad uair riamh, agus údarú faighte ón gcuideachta faoin alt seo, go gcuireadh in iúl do chláráitheoir

na gcuideachtaí, san fhoirm atá leagtha síos, go bhfuil údarás ag an ngníomhaire le hé seo a dhéanamh, agus

(6) Beidh an chuideachta agus an gníomhaire ríomhchomhdaithe atá údaraithe aici faoin alt seo rialú na ndoiciméad a bhainistiú dá dtagraítear i bhfo-alt (2).

(7) Ní mheasfar gur oifigeach nó seirbhíseach na cuideachta é/í an gníomhaire ríomhchomhdaithe, chun críocha alt 71(4) nó (5) European Communities (Statutory Audits)(Directive 2006/43/EC) Regulations 2010 (S.I. 220 of 2010) de bhun an údaráis atá aige/aici faoin alt seo.

36.—(1) Is féidir le cuideachta údarú de chuid gníomhaire ríomhchomhdaithe a aisghairm faoi alt 35.

(2) Cuirfidh cuideachta aisghairm den saghas seo in iúl do chláraitheoir na gcuideachtaí, san fhoirm atá leagtha síos.

(3) Mura gcuirtear agus go dtí go gcuirtear an aisghairm in iúl do chláraitheoir na gcuideachtaí, measfar go bhfuil an t-údarú fós bailí agus, dá bhrí sin, go bhfuil sé fós i bhfeidhm chun críocha alt 57(3).

(4) Más sárú conartha a bhíonn i gceist nó má bhaineann dliteanas le húdarú ailt 35 a aisghairm, aisghairm a dhéantar faoin alt seo —

(a) ní chuirtear isteach ar bhailíocht na haisghairme chun críocha ailt 35 fiú má bhíonn sárú i gceist nó nuair a bhaineann dliteanas leis an athrú, agus

(b) ní chuirtear deireadh le cúis chaingne nó ní chuirtear isteach uirthi i leith an sáraithe nó an dliteanais sin fiú amháin má bhíonn an aisghairm bailí.

De réir alt 876 den Acht 2014:

(1) Beidh duine ciontach i gcion chatagóir 2 más rud é go ndéanfaidh an duine sin, i gcomhlíonadh airbheartaithe aon fhorála den Acht seo, freagra nó míniú a thabhairt, ráiteas a dhéanamh nó aon tuairisceán, tuarascáil, deimhniú, clár comhardaithe nó doiciméad eile a chomhlánú, a shíniú, a thabhairt ar aird, a lóisteáil nó a sheachadadh, agus é bréagach i bponc ábhartha, agus a fhios aige nó aici go bhfuil sé bréagach i bponc ábhartha nó atá meargánta i dtaobh cibé an bhfuil sé nó nach bhfuil, ach tá an fo-alt seo faoi réir fho-alt (3) ina bhforáiltear do phionóis uasta níos mó i gcásanna áirithe.

(2) Beidh duine ciontach i gcion chatagóir 2 má thugann an duine sin faisnéis bhréige do ghníomhaire ríomhchomhdaithe agus a fhios aige nó aici go bhfuil sé bréagach nó atá meargánta i dtaobh cibé an bhfuil sé nó nach bhfuil agus má dhéantar an fhaisnéis sin a tharchur ina dhiaidh sin i dtuairisceán arna dhéanamh, thar ceann an duine sin, don Chláraitheoir, ach tá sé sin faoi réir fho-alt (3) ina bhforáiltear do phionóis uasta níos mó i gcásanna áirithe.

(3) I gcás ina gciontófar duine ar díotáil i gcion faoi fho-alt (1) nó (2) agus gurb é tuairim na cúirte, maidir le haon ghníomh, neamhghníomh nó iompar arbh é an cion sin é—

(a) gur chuir sé go mór le héagumas cuideachta a fiacha a íoc;

(b) go raibh sé ina bhonn le cosc nó bac ar fhoirceannadh ordúil na cuideachta; nó

(c) gur urasaigh sé go mór calaois a dhéanamh ar chreidiúnaithe na cuideachta nó ar chreidiúnaithe aon duine eile,

ansin, d'ainneoin gurb amhlaidh go bhfuil sé nó sí ciontaithe i gcion chatagóir 2, is é an téarma uasta príosúnachta agus an t-uasmhéid fineála a gcuirfean an duine faoi dhliteanas i leith an chiona ná mar a fhoráiltear dó in alt 871(1)(b) i ndáil le cion chatagóir 1.

Déantar foráil in Acht na gCuideachtaí 2014 do chionta a chur i gceithre chatagóir, Catagóir 1 go dtí Catagóir 4.

Tríd síos san Acht, cuirtear na cionta arna gcruthú i gcatagóirí maidir leis an gcatagóir phionóis ar leith atá ag gabháil leo. Tá na pionóis sin leagtha amach i gCaibidil 7 de Chuid 14:

- cion chatagóir 1 – ar é nó í a chiontú ar díotáil, féadfar téarma príosúnachta suas le 10 mbliana nó fineáil suas le €500,000 nó iad araon a chur ar dhuine;
- cion chatagóir 1 – ar é nó í a chiontú go hachomair, féadfar fineáil d'aicme A nó príosúnacht ar feadh téarma nach faide ná 12 mhí, nó iad araon, a chur ar dhuine;

- cion chatagóir 2 – ar é nó í a chiontú ar díotáil, féadfar téarma príosúnachta suas le cúig bliana nó fíneáil suas le €50,000 nó iad araon a chur ar dhuine;
- cion chatagóir 2 – ar é nó í a chiontú go hachomair, féadfar fíneáil d’aicme A nó príosúnacht ar feadh téarma nach faide ná 12 mhí, nó iad araon, a chur ar dhuine;
- cion chatagóir 3 – cion achomair amháin, is inphionóis le téarma príosúnachta suas le sé mhí agus forchur “fíneáil d’Aicme A” (nó iad araon); agus
- cion chatagóir 4 – Cion achomair amháin freisin, is inphionóis le forchur fíneála d’Aicme A.

Ciallaíonn “fíneáil d’aicme A” fíneáil de réir bhrí an Achta Fíneálacha 2010 (.i. fíneáil nach mó ná €5,000).

AN OIFIG UM CHLÁRÚ CUIDEACHTAÍ
Oifig Poiblí: Teach Bloom, Plás Gloucester Íochtarach, BÁC 1
Fiosruithe: Bóthar Uí Bhriain, Ceatharlach, R93 E920

Lóghlao: 1890 220 226
Fón: +353 1 804 5200
Ríomhphost: info@cro.ie **Láithreán:** www.cro.ie

COMPANIES REGISTRATION OFFICE
Public Office: Bloom House, Gloucester Place Lower, Dublin 1
Postal Enquiries: O'Brien Road, Carlow, R93 E920

Lo Call: 1890 220 226
Tel: +353 1 804 5200
Email: info@cro.ie **Web:** www.cro.ie